[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వమాత్రస్య దర్శనాపేక్షితాప్రసిద్ధిరితి చేన్న అభావత్వస్య అఖండత్వం సమానాధికరణ్యం స్వరూపసంబంధవిశేషరూపం విశారద
లక్షణే॥ యద్ధి తత్సాధ్యాభావవద్వృత్తిత్వవిశిష్టప్రతియోగితాకత్వమితి ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిషయతాపర్యాప్త్యభావవిశిష్ట
ర్గాంతవృత్తి ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిషయతాశాల్యవృత్తినవెశెతి హేతుర్నిష్టపక్షే త్వేకవహ్న్యభావవద్వృత్తిత్వే వహ్ని
సాధ్యాభావవద్వృత్తిత్వవిషయతాత్వేకత్ర సత్త్వపి ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకస్తాదవ్యాప్తిరతెంఽపర్యాప్తినివెశః
తథాచ ప్రత్యేకవృత్తిత్వధర్మావచ్ఛేదకపర్యాప్త్యభావస్య తద్విలక్షణసంశయః। న చ ధూమవాన్ వహ్నేరిత్యాదౌ తాదృశప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిష
యతాంతరాః పర్యాప్తిః వహ్నిమాన్ ధూమాత్ సాధ్యాభావవద్వృత్తిత్వవిశిష్టఘటత్వపటత్వవృత్తిసమానాధికరణత్వావచ్ఛేదకసత్త్వాత్తత్ర ఘట
ప్రత్యేకవృత్తిత్వధర్మావచ్ఛేదకతాదృశపర్యాప్త్యభావసత్త్వాదవ్యాప్తిరితి వాచ్యం తాదృశవృత్తిత్వఘటకవృత్తిసమానాధికరణ
త్వం తాదృశప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకపర్యాప్త్యనవచ్ఛేదకం తత్సత్త్వవిపక్షేపి తథాత్వాత్। వినాశ్యలక్షణే సాధ్యాభావవృత్తిత్వం సా
వచ్ఛేదకత్వం తత్పర్యాప్త్యభావవాన్ ధూమాదావవ్యాప్తిః। ఇత్యుక్తం। అసంభవవారణాయ తస్యేతి చేత్ సాధ్యాభావత్వనిష్ఠపర్యాప్తి ప్రతి

గ॥ వ్యాప్తి॥ పఞ్చక

ఽయోగితావిశేషణాత్వ్యర్థప్రయోజనాభావవత్వాదాయ సాధ్యసంబంధవదిత్యాద్యర్థః॥ ॥అత్రేదం ధ్యేయం వ్యాపకతావచ్ఛేదకప్రతియోగి
తాకాభావవద్వృత్తితద్వ్యాపకతావచ్ఛేదకమితి। ప్రకృతే తత్ప్రతియోగిత్వం తద్వ్యక్తి। తత్రాపి విశేషణతాయాసంసర్గకతాకత్వం యోగ్యతా
పుష్పాభ్యంతరాభావవన్నిష్ఠవలాద్యర్థః। తత్ర తత్సంబంధి వ్యాప్యవృత్తికత్వాభావానివృత్త్యాభావవత్వాదాయ దుర్లభగగనత్వ
త్రివలక్షణాదిపదయుతాపుటవన్నిష్ఠాభావత్వాదిత్యత్రలక్షణాసంగతిరితి భావః। సాధ్యతావచ్ఛేదకసమానాధికరణాభావ
విశేషతాకేతావచ్ఛేదకయాభావవత్వాదాయ వ్యాప్యనిష్ఠవృత్తిధర్మాణవచ్ఛిన్నత్వం నవీనతం తత్ర వస్తుతస్తు పరాభ్యంతరాభావ
మాదాయ వ్యాప్తివారణాయ సంబంధాదప్రవృత్తిని వేశనం వ్యర్థమితి చేత్ అసమానాధికృతవృత్తిత్వవిశిష్టాభావవత్వాదాయ వ్యా
ప్తివారణాయ వ్యాప్యవృత్తిని వేశ ఇతి బోధ్యం। మహానసీయవహ్నిరూపవహ్నినాభావగగనాదివృత్తిత్వాత్ సాధ్యతావచ్ఛేదకవ్యా
పకతావత్త్వాత్ వృత్తిప్రతియోగితావచ్ఛేదకవ్యాప్యవృత్తిని వేశ ఇవ నావ్యాప్తిః। తత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకసాధ్యతావచ్ఛేదకత్వేపి
తాదృశవృత్తిత్వసాధ్యతావచ్ఛేదకత్వావృత్తిత్వరూపవ్యాప్యవృత్తిత్వాత్। సంబంధతావచ్ఛేదకాభావవత్వవృత్తిత్వవిశిష్టస్య ౨

[illegible] వ్యాప్తిస్వరూప [illegible] త్వమితి [illegible] [illegible]
[illegible] తాత్పర్యం [illegible] [illegible]
[illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible] వృత్తి [illegible]
ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదక [illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible]
[illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible] వృత్తి [illegible]
యాం యాం ప్రతిబంధకతా తత్తద్ధర్మ [illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible]
[illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible] వృత్తి [illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible]
[illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible]

దళత్వేన తిష్ఠసమానాధికరణాభావమాదాయ ప్రసిద్ధ్యైవ్యధికరణాభావమాదాయ వ్యాప్యాభావమాదాయ తివ్యాప్తేః యద్యపి వ్యధికరణ్య
కప్రవృత్తితత్త్వేన తన్నాధికరణ్యం తదాప్యవ్యాప్తిరితి కేచిత్ వృత్తిత్వపరిత్యజ్య తత్సంబంధేనేతి బోధ్యం॥ ॥యత్ర
మా తేన సంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నత్వమం యత్ర నిష్ఠావచ్ఛేదకతాకప్రతియోగితాకభేదమాదాయ లక్షణాసంగతిః తత్రాతదుపరి వ్యాపకతా
ఘటకసంబంధావచ్ఛిన్నస్వనిష్ఠావచ్ఛిన్నాభావమాదాయ దోషః విషయితాసంబంధేన వృత్తితాపాదివిశిష్టజ్ఞానాద్యభావమాదాయ దోషా
ష వారణాయ నివేశనీయం తథా చ ఇదం సంభవతి తదా తత్ప్రతియోగివ్యధికరణాభావఘటిత వ్యాపకతాకుక్షిప్రవిష్ట ప్రతి
యోగితావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధేన స్వప్రతియోగ్యవచ్ఛేదకవిశిష్టస్వప్రతియోగివ్యధికరణాభావనివేశనీయత్వే న
ప్రకృతే సంయోగసంబంధేన ప్రమేయత్వవిశిష్టాప్రసిద్ధ్యా ప్రమేయత్వస్య సంయోగసంబంధఘటిత వ్యాపకతావచ్ఛేదక
తయా వ్యాపకతాఘటకసంబంధత్వసంయోగస్యాపి భవతి తేన సంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతాకప్రతియోగి ఠ

తాకప్రమేయాభావోఽపి వ్యాపకతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతాకోఽపి భవతి అఖండసంసర్గం భవతీతి ।
॥ ౪ ॥ స్వావచ్ఛేదకవిశిష్టస్వాశ్రయాధికరణావృత్త్యభావీయవ్యాప్యం యద్వృత్తిత్వం తత్తద్భిన్నాయాః సాధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నవ్యాపకతా
వచ్ఛేదకరూపావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాతాదృశప్రతియోగితాకాయా ఏవం తయోః భావాః ప్రత్యేకం తత్తత్సజాతీయాయా తత్ర
ధికరణావృత్తిత్వాభావోఽస్త్యేవేతి వ్యాప్తిః తత్రైవ తదభావభిన్నం ప్రమేయత్వాదివృత్తిత్వం ఏతదభావభేదత్వావచ్ఛిన్నం
ప్రతియోగిత్వం ఏవం స్వావచ్ఛేదకవిశిష్టస్వాశ్రయాధికరణం ఏతదభావభిన్నభూతలాది తద్వృత్త్యభావః తదీయం వ్యాప్యం య
త్వం తద్భిన్నతాదృశజ్ఞేయత్వాదినా వాచ్యత్వాభావమాదాయాతివ్యాప్తివారణాయ తాదృశస్వాశ్రయాధికరణానిరూ
పితస్వనిరూపకాభావత్వావచ్ఛిన్నఆధేయతావదభావీయవ్యాప్యం యత్వమిత్యపాస్యార్థః ॥ ౫ ॥ ఏవం స్వావచ్ఛేదకవిశిష్టస్వాశ్రు
యాధికరణానిరూపితస్వాభావత్వావచ్ఛిన్నఆధేయతావాన్ తదభావో న భవతి తదధికరణే ఏతదభావభేదోఽస్త్యేవ

గ। మిశ్ర।జగన్నాథము

ప్రతీతేః కింత్వేకదేశే సంయోగాద్యవచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వమేవ స్వపదార్థః। తద్భిన్నా తాదృశరూపావచ్ఛిన్నప్రతియోగితా
కాభావతావచ్ఛేదకాదిర్భవతీతి వ్యాప్తిః ఏవంతత్తదభావాధికరణావృత్తిత్వాభావా ఇత్యత్ర తత్తదభావత్వావచ్ఛిన్నఅధికరణా
వృత్తిత్వాభావా ఇత్యేవ వాచ్యం అన్యథా ఏతదభావభిన్నం తద్వ్యక్తిత్వాదితి కథితావవ్యాప్తిః ఏతదభావరూపకాద్యాభావస్య ఘటా
భావత్వేన అధికరణం హ్రదాధికరణమపి తత్సజాతీయత్వా తద్వృత్తిత్వాభావస్య హి తావభావాత్ అత్రేదం బోధ్యం ఏవమ
పి ఆకాశాభావం వెంచుతాదిత్యత్ర ప్రపదేశే ఆకాశాభావభేదత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకధతుం శక్యతే। సాధ్య
భేదకాదివిశిష్టసాధ్యతయాధికరణోక్తకరూపకాభావత్వే ఆకాశాభావభేదాభావాంశత్వాపత్తేః। కింతు కేవలం సంయోగా
దిత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాతాదృశప్రతియోగితాభిన్నసాధ్యవ్యాపకతావచ్ఛేదకరూపావచ్ఛిన్నప్రతియోగితా
భావ ఆకాశాభావభేదాభావః తత్సజాతీయత్వాదృశాభావత్వావచ్ఛిన్నాధికరణావృత్తిత్వాభావః తత్
ధికరణావృత్తిత్వస్య ఘటత్వే తాభావః। తత్సత్త్వం సాధ్యాదిత్యాతివ్యాప్తిః ఆకాశాభావభేదత్వావచ్ఛిన్న అ

భావస్య సమానాధికరణ్యఘటనావచ్ఛిన్నాభావతంరజాశఘవేంత తస్య తాత్పర్యం । తాదృశవృత్తితావ్యాభావత్వవృత్తితావచ్ఛ్యం । సమానీతా
భావానాన్తైకైవ్య అత్రగగనాభావత్వ తద్విశిష్టత్వాదిశృతరరరాపేన్నైవ సాంఖ్యాత్యాత్ ఏవం బాతాదృశాధికత్వే తదభావవతా
దాంతరాలేతి వ్యాప్తిరితి । అత్రేదం సర్వాద్యాః । ప్రభావాధికరణానాభావస్య అధికరణస్వరూపవతేఘటాభావస్యప్రతియో
గితావచ్ఛేదకస్వరూపత్వేన అకాశాభావఘటాభావస్య అకాశాభావత్వరూపప్రతియోగితావచ్ఛేదకస్వరూపత్వం ।
తదభావత్వంబాఇయోగితావిశేషః । తథాచ । తాదృశాభావవిశిష్టాధికరణం అకాశాభావ ఏవ తద్వృత్తితావ్యభావ
స్తత్సంబంధేనవ్యః వృత్తితావచ్ఛిన్నాభావ అకాశాభావవిశిష్టత్వేన తాదృశాభావః హేతౌ నాస్తీతి నాతివ్యాప్తిః । అథవా ॥
తాదృశవ్యాపకతావచ్ఛేదకరూపావచ్ఛిన్నయాథావత్త్రిః ప్రతియోగితా తత్సంబంధేనవ్యః తాదృశవృత్తితావభా
వీంరతాః ప్రతియోగితాః తత్తద్రూప-కాభావవత్త్వావిత్యర్థః సాంఖ్యాత్వం స్వసమానాధికరణాభావావచ్ఛిన్న
త్వం సామాన్యాధికరణ్యమవచ్ఛిన్నత్వే అన్య తరరూపేణ ఏవం బాకాశాభావఘటదతభావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాస

భాతింద్వ్యప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వేన తాదృశవృత్తిత్వాభావే ఽద్వ్యాప్తౌ కింతు తాదృశవృత్తిత్వాభావభిన్నవృత్తిత్వవిశిష్ట ఏవ తన్నిరూపకాభా
వస్య సాధ్యవత్త్వరూపహేత్వవభాసాత్ వ్యాప్తిరితి భావః॥ ॥ ప్రకృతలక్షణే సాధ్యప్రతియోగికత్వం హేతుసమానాధి
కరణాభావాంశే యోగిత్వాంశేచ ఉభయత్రాపి భిన్నప్రతియోగికత్వవిశిష్టసంబంధః తత్సంబంధావచ్ఛిన్న సాధ్యనిష్ఠప్రతియోగితా
వచ్ఛేదకవిషయతాసామానాధికరణ్యేన తానవచ్ఛిన్నప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకతాభావస్త్వమిత్యత్ర వహ్నిర్ధూమాదిత్యా
ద్యౌ తాదృశసంబంధః పర్వతో వహ్నివ్యాప్యధూమవానితి ప్రతియోగితాశత్రుభిన్నాసంబంధఘటితత్వేన వ్యాప్త్యభావః ధూమసమానాధికర
ణాభావత్వాకారకసప్రతిబంధకమితి తాదృశవిషయతాసామానాధికరణ్యేన ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకాభావ ఇతి లక్షణాన్వ
యతి॥ ఘటవాన్ వహ్నిరిత్యాదౌ ధూమత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వసంబంధః తాదృశధూమాభావః వహ్నిసమానాధికరణ ఇ
తి జ్ఞానం ప్రతిబంధకం భవత్యేవ తేన నాతివ్యాప్తిః నిరూపకతావచ్ఛేదకతాయాం సాధ్యనిష్ఠత్వవిశేషణం వ్యర్థమితి మూలవిశేష ౬
ణాద్యానం వహ్నిమంయత్ర వహ్నిత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వసంబంధేన వహ్నిః అభావే భాతః ఏవం ఘటత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగితా

కృత్స్నసంబంధేన భావ తత్ర వహ్నిత్వావచ్ఛిన్నవిషయతానిరూపిత అభావనిష్ఠవిషయతానిరూపితపక్షవిషయతావర్తతే ఏవం ఘటత్వావచ్ఛిన్న
విషయతాశాలితాయాః తాదృశవిషయతాయా ఏకైవ ఏకత్ర ద్వయమితి రీత్యా తత్ర బాధాత్ తత్ర వహ్న్యభావప్రోద్భూమవాన్ వహ్ని
ధీ రసనా ఇతి జ్ఞానం తాదృశం ప్రతిబంధకం తత్ర ఘటత్వావచ్ఛిన్ననిరూపకతా విషయతా అనుమితిప్రతిబంధకతావచ్ఛేదక
త్వాత్ అతః సాధ్యవద్భిన్నత్వవిశేషణమావశ్యకం సాధ్యవద్భిన్నత్వవిశేషణస్యోపాదానే చ ఘటత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావసత్త్వం దావచ్ఛి
న్ననిరూపకతా సాధ్యవదన్యావృత్తిత్వం నా వ్యాప్తిః ॥ ౪ ॥ శ్రీ నగోద్ధిపతనయేశ నమః ॥
సాధ్యవదన్యావృత్తిత్వం అఖండ[illegible]తాభావసంపాదకత్వే భేదఘటితసంసర్గత్వే అతిప్రసంగాత్ తేషాం తీవయా
ధర్మేణ తావత్త్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకానాం ... యథా తవాధ్యవసాయవంత వ్యాప్తేరవ్యభిచారరూపతాయాః సంగచ్ఛతే ఇత్యు
త్తరగ్రంథే నిరుక్తతాదృశ్యవర్తిన్యాం వ్యాప్తేరవ్యభిచారరూపతాయాః సాధ్యనిరూపణాద్వయం విభిన్నాభావ[illegible]
సాధ్యపదానుపాదానే హేతుసమానాధికరణాస్యాత్యంతాభావస్య ప్రతియోగితాయాం వహ్నిత్వస్యైవాచ్ఛేదకత్వ

అగ్నేయం

నధూమవ్యభిచారితాపత్తిః తదుపాదానే తు ధూమవన్నిష్ఠవ్యభిచారితానిరాసయితి తత్రాపి తస్య వ్యభిచారితోపపత్త్యా తదభావస్య
అవ్యభిచారరూపతాసంగచ్ఛతే వృత్తినిరూపకతాసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావస్య తు సమానాధికరణాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వస్య వ్యా
వ్యభిచారరూపతాసంభవే ప్రతియోగితాంతరాంతర్భావేఽవ్యభిచారత్వమపి తద్ధర్మస్య స్వరూపవిశేషణతాపి తత్త్వేన వ్యభిచారరూపతా
నుపపత్త్యా తదభావరూపస్య సాధ్యలక్షణస్య వ్యభిచారరూపతాధర్మత్వానుపపత్తిరూపకత్తేన తాటతావత్త్వేనోత్తరపర్యాలోచనా
వతరణం యుక్తమిత్యత ఇతి వృత్తినిరూపకతా వ్యాప్తిస్తాభావత్వం న హి పర్యాలక్ష్యతోల్లేఖం చ త్రివిధనియమవ్యభిచారిత్వా సంగచ్ఛత ఇతి
నచ వృత్తినిరూపకతావచ్ఛిన్నవ్యాప్తిస్తాభావేనోపపన్నమపి హేతుసమానాధికరణాభావప్రతియోగ్యసాధ్యవృత్తిప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వరూపావ
వ్యభిచారపదార్థఘటకతేనసాధ్యవృత్తిత్వవిశేషణవైశిష్ట్యం తు సద్యుక్తిర్వాప్యాత్మపదార్థాన్వయవత్త్రయం యథా సాధ్యాభావ
వద్వృత్తిత్వరూపవ్యభిచారఘటకతేనసాధ్యస్య నప్రవేశ ఇత్యుక్తం గ్రంథకృతా తథా చ అవ్యభిచారపదార్థే వ్యభిచారపదార్థఘటకతా
వచ్ఛేదకవృత్తిప్రతియోగితావచ్ఛేదకతా తాదృశాభావమాత్రపరం న తు తత్సాధ్యవృత్తిప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాకాభావకతథా ౭

తత్త్వండనే సాధ్యనిష్ఠవృత్తిరూపవిశేషధర్మావచ్ఛిన్నాభావో ఽభివత్త్వవ్యభిచారపదార్థః ఇతి వాచ్యం తథాచ పూర్వపక్షేనావృత్తిత్వ
విశిష్టవ్యభిచారాభావస్యాపి అవ్యభిచారపదార్థతాపత్తేరవ్యభిచారపదేన హేతుసాధ్యవ్యభిచారిత్వప్రామాణికవ్య
వహారమాత్రసంపాదకసాధ్యసమభివ్యాహృతపదార్థాన్వయితత్స్వశక్తతావచ్ఛేదకధర్మావచ్ఛిన్నమపేక్ష్య వచనీయం తద్ధ
ర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాకాభావస్యైవ యౌగికవ్యభిచారపదార్థత్వముచితం తత్త్వం తథాచ వ్యభిచారేణ ధర్మా
వచ్ఛిన్నాభావఖండనే సమభివ్యాహృతపదార్థసాధ్యవద్వృత్తిత్వస్య వ్యభిచారఘటకప్రతియోగితాయామన్వయే ప్రయో
జనాభావాత్తథాచ తద్ఘటితతద్ధర్మావచ్ఛిన్నాభావస్య యౌగికావ్యభిచారపదార్థత్వమితి విభావనీయం ॥ ౦ ॥ శ్రీః ॥ ॥
అత్ర కశ్చిత్ప్రథమద్వితీయలక్షణే విశిష్టసత్తావాన్ జాతేరిత్యాదావతివ్యాప్తివారణాయ సాధ్యతావచ్ఛేదకవిశిష్టేత్యుక్తం తన్న సం
సజాతివిశిష్టాభావస్య విశేషణావిశేష్యకం బంధాభావరూపత్వాభిప్రాయేణైతల్లక్షణాకరణాత్ విశిష్టసత్తాభావస్య ఘటవద్వృత్తి

ధూమాదికత్వవిరహేణ । కేనాపి ఘటకతావత్తమాదాయాతివ్యాప్తివారణాసంభవాదితి చేన్న హేతుమద్భిన్నద్వితీయశితాన్యోన్యాభావ
నివేశపక్షే తాదృశాభావసత్వలక్షణఘటకతావల్లేన సాధ్యతావచ్ఛేదకవిశిష్టసత్తావన్నిరూపిత అధికరణతావతిసుణోపుక్తాభావ
సత్వాపత్తదితి శక్తివృత్తిత్వం తాదృశాభావప్రతియోగిత్వేతి వ్యాప్తిస్తదపక్షే । పేతి వాచ్యం సాధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నసాధ్యసామానాధికరణ్యావచ్ఛే
దకత్వస్యవివక్షితత్వాత్ న పరూర్సప్రోక్తద్వితీయశతేవ్యతావదితి అతానంగీకతుర్నవంతే అతివ్యాప్తిదుర్వారత్వైవేతి వాచ్యం ప్రవృత్త్వేన
ప్రమేయసామాన్యాభావస్య సత్వాత్ ప్రవృత్త్వేప్రమేయసామాన్యాభావీయప్రతియోగితాయాః । నిఖిలప్రమేయనిష్ఠత్వే
ప ● సంత్రమతాభిప్రాయేణేతల్లక్షణమితి సర్వమవదాతం ॥ ౪ ౪ ద్వితీయప్రసక్తలక్షణే సత్తావాన్ జాతేరిత్యాదావతివ్యా
వారణా యసాధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నసామానాధికరణ్యనివేశనమావశ్యకం తథాచ సునాకత్రాసవత్వోపలక్షితసాధ్య
క జాతిరూపహేతావవ్యాప్తిః వ్యాపకతావచ్ఛేదకరూపావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావనివేశపక్షే విశిష్టసత్తాభావస్యలక్షే ౮

ణాఘటకత్వేన సాధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నసామానాధికరణ్యాదితి చేన్న సాధ్యాదిభేదేన వ్యాప్తిభేదాద్విశిష్టసాధ్యకత్వలాభేఽపి యా
వక్త్వోపలక్షితసాధ్యకత్వలవ్యాప్తిభిన్నత్వేన తత్రసాధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నసాధ్యసామానాధికరణ్యాసత్త్వనివేశాత్సావ
వచ్ఛిన్నాధేయతానిరూపితాధికరణతాసంబంధావచ్ఛిన్నప్రకారతావచ్ఛిన్నత్వనిష్ఠసాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధావచ్ఛి
న్నప్రకారతానిరూపితసాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్నసాధ్యప్రకారతాశాలి అనుమితిజనకజ్ఞానవిషయసాధ్యతా
వచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న ఇత్యాదివ్యాప్తౌ సాధ్యతావచ్ఛేదకనిష్ఠసాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకప్రకారతానిరూపితసాధ్యతావచ్ఛేదకసం
బంధావచ్ఛిన్నసాధ్యనిష్ఠప్రకారతాశాల్యనుమితిజనకజ్ఞానవిషయసాధ్యతావచ్ఛేదకత్వోపలక్షితసాధ్యసామానాధికర
ప్తిః ౨ ణ్యత్వాదివ్యా[redacted]తి తథాత్వోపలక్షితసాధ్యకానుమితిపూర్వకయథోక్తవ్యాప్తేరభావేఽపి జ్ఞానావ్యాప్తిరితి ఫలితం
పలక్షణేన స్వసమానాధికరణయోః యా ప్రతియోగితావత్త్వదనిరూపకత్వేన సాజాత్యమిత్యుక్తం తన్నివదమయుక్తం వ్యధికరణ

ధర్మావచ్ఛిన్నస్యాపి పూర్వపక్షేణ వృత్తిత్వవిశిష్టస్యాభావవ్యధికరణసంబంధావచ్ఛిన్నత్వేన స్వాభావవన్నిష్ఠప్రతియోగితానిరూపకత్వాత్
తదభావవత్స్యాప లక్షకత్వాదితి చేన్నైవం స్యాపత్త్యా యాధికరణే నిరవచ్ఛిన్నవృత్తియోర్నాభావః స్తే నిరూపితా స్వత్వం సమానాధిక
రణధర్మావచ్ఛిన్నాభావప్రతియోగితాయాం విశేషణీయం వృత్తౌ నిరవచ్ఛిన్నత్వనివేశాత్సంయోగేన ద్రవ్యస్యావ్యా
ప్యవృత్తితయా ధూమాధికరణే ధూమాభావస్యాపి సత్త్వేన ధూమనిష్ఠప్రతియోగితాయాం ప్రతియోగితావిశిష్ట
ణో భూతభేదప్రతియోగితాయాం ప్రవిష్టత్వేన తద్భిన్నయోర్న్యమానాధికరణధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితా తదనిరూ
పకత్వరూపత్వాధికరణధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వేన సజాతీయతయా ధూమస్యామాన్యాభావస్య సజా
తీయోఘటత్వేన నిధూమవృత్తిత్వాభావ ఏవ తద్దోషే అతివ్యాప్తినిరాసః తన్నిరూపకాభావత్వేన స్వాత్మ్యం యాధి
రణే అవచ్ఛిన్నవృత్తేః నివేశాత్ ఏతదభావభిన్నం యేయత్వాదితాదృశ ఏతదభావభేదాభావస్య ఏతదభావ

రూపితయా ఏతదభావభేదనిష్ఠప్రతియోగితాశ్రయభూత ఏతదభావభేదాధికరణీభూతే నిరవచ్ఛిన్నవృత్తి
త్రిన ప్రతియోగితాయాః భేదప్రతియోగికోటిప్రవిష్టత్వేత్యుక్తరీత్యా తత్రాతివ్యాప్తేర్నావకాశః అథైవం విశే
షణీతాదాత్మ్యేన ప్రమేయఘటాధికరణత్వాది సమవాయసంయోగప్రమేయవహ్నిదేశే సమనియతాభావాప్రసిద్ధ్యా
తే వృత్త్యధికరణధర్మావచ్ఛిన్నాభావనాంత్వక ఘటపరస్పరవిరోధకసమనియతాభావాన్యతమత్వే
పి సమవాయిత్వావచ్ఛిన్నప్రమేయవృత్తి అవచ్ఛేదకతాకప్రమేయవృత్తిప్రతియోగితాయాః స్వాధికరణనిర
వచ్ఛిన్నవృత్త్యభావయత్తయా తద్భిన్నాయా యాః సమానాధికరణధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితా తత్తదనిరూపక
త్వాధికరణధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకోప్యసమవాయసంయోగప్రమేయతావచ్ఛేదకతాపదితా• చెన్న వృత్తిప్రతి

యోగితావిశేషణాన్న అవచ్ఛేదకనిష్ఠమధికరణా[illegible] వక్తవ్యం । అన్యథా తద్రూపావచ్ఛిన్నవిశిష్టసత్తా[illegible]వాన్ జాతిరిత్యత్ర అతివ్యా
ప్తిప్రసంగాత్ విశిష్టసత్తాత్వా[illegible]చ్ఛిన్నప్రతియోగితాయా ఆశ్రయాధికరణే నిరవచ్ఛిన్నవృత్త్యభావీయ తయోరభిన్న[illegible]స్వరూపా
ధికరణావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాని[illegible]పేక్షత్వరూపేణ్వధికరణధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వస్య విశిష్టసత్తాభా[illegible]వృత్తిత్వ
స్యాపి ఘటత్వేనాభావస్యైవ తథాత్వేనాతి[illegible]వ్యాప్తేః [illegible]బకసమవాయతయా ప్రమేయం[illegible] వచ్ఛేదకస్య సమనియతాభావాన్యైక్య.
మతే వృత్త్యధికరణధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వం నివహతి అవచ్ఛేదకపదస్య వృత్తితావ్యాప్తిభిన్నప్య పక్షధర్మావచ్ఛి
ధికరణాపరత[illegible]ంతా[illegible] లభావచ్ఛేదకతయా ప్రమేయం నిష్ఠానాం భేదయప్రతియోగితాయాః స్వావచ్ఛేదకతా
పర్యాప్త్యధికరణభూతసమవాయత్వవిశిష్టా వ్యక్తాపత్తి[illegible]తద్విశిష్టాధికరణస్వ్వశుం తరామప్రసిద్ధా స్వపదే

నఘటత్వమశక్యం తినోక్తవిశిష్టసమానాధికరణధర్మావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకరూపత యాం తదనిరూపకత్వేన సమ·
వాయతయాత్రవేయత్వభేదసత్వేన తేన రూపేణ ఘటాభావత్వం యోగ్యసమనియతాభావైక్యమ తావలంబ
నమితి స్వస్వమకాలం తం౹౹ం౹ ప్రథమమిశ్రలక్షణే యత్పృతిమతేనం యోగినప్రమేయత్వవద్భేదక్వల
క్షణాఘటకత్వముక్తం॥ తత్రేదమవధేయం॥ అత్రలక్షణే ప్రతియోగివైయధికరణ్యం అనుపాదమేవవక్తవ్య
తి తద్వన్నప్రతియోగ్యనధికరణవృత్తిత్వం సంయోగాదిరవ్యాప్యవృత్తిసాధ్యకే వ్యాప్యఘటకతాదృశాభావాప్రసిద్ధిప్రసక్తం·
సాలోపాపితదధికరణవృత్తిత్వం· వహ్న్యాదివ్యాప్యతాదృశకేవలవహ్న్యభావాదివృత్తిత్వవద్విపరీతాపాదనాపకతావచ్ఛే

పక్షతావానుపపత్తేః అతో౽ప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టానధికరణత్వం సాధ్యాధికరణే నివేశ్య పరిష్కరణీయం వహ్నిత్వేన ఘటా
ద్యభావమాదాయ వహ్నితాపది వ్యాపకతానవచ్ఛేదకతానుపపత్తిపరిహారాయ ప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టపర్యాప్తి
నివేశః తద్విశిష్టాధికరణతా చ సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధేన వాచ్యా అన్యథా సంబంధసామాన్యేన తద్విశిష్టాలత్వవాన్సా
లపరిమాణాదిత్వాదౌ వ్యాపకతాఘటకతాదృశాభావాప్రసిద్ధిప్రసంగాత్ నాపి యత్కించిత్సంబంధేన వహ్న్యాదిమత్తే
క్ష్యపర్వతాదావసత్త్వేన వహ్నిత్వాదేర్వ్యాపకతావచ్ఛేదకత్వానుపపత్తేః స్వరూపసంబంధేన సాధ్యవత్కక్షి హ్రదవృత్త్యభావస్య పూర్వక్ష
ణావృత్తిత్వవిశిష్టస్యాభావాత్మకప్రతియోగిసమానాధికరణత్వాత్ వ్యాపకతాఘటకాభావాప్రసిద్ధిపరిహారాయ యత్ప్రతి
ప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టానధికరణం సాధ్యవత్త్వదృశప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వం వ్యాపకతావచ్ఛేదకత్వం వాచ్యం వాచ్యా

వకతావచ్ఛేదకతాసు ఇతి కసంబంధప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాసు ఇతి కసంబంధయోగ్యైకత్వ విపక్షాంతర్భావప్రసక్తావచ్ఛిత్వ
సుప్రాప్తిస్వయుక్తాభి సంబంధేన యాదృశప్రతియోగితావచ్ఛేదకవిశిష్టనిరూపకత్వసాధ్యతావచ్ఛేద
సంబంధావచ్ఛిన్నాధికరణతావచ్ఛిన్నత్వం సాధ్యవత్వసామాన్యాదృశప్రతియోగితానవచ్ఛేదకరూపనిష్ఠసంబంధావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదక
తాకసాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావం ప్రతియోగ్యాహ ఇతి లక్ష్యనిర్వచనం (ఇత్థం చ సంయో
గేన ప్రమేయస్య వహ్నేరపి లక్షణేషు తద్విశిష్టవత్త్వసంయోగేన ప్రమేయత్వవత్త్వా అప్రసిద్ధ్యా యత్సంబం, పద
న యాదృశప్రతియోగితావచ్ఛేదకపదేన ప్రమేయత్వస్య ధర్మస్య వక్తవ్యత్వాత్ తేన అధికరణతావచ్ఛిన్నవిషయత్వ యోగ
త్సంబంధావచ్ఛిన్నయాదృశనిష్ఠావచ్ఛేదకతానిరూపకసాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతాకవహ్నిదవచ్ఛిన్నతా
...సంబంధావచ్ఛిన్నప్రమేయత్వావచ్ఛేదకతాకత్వేదన్యసత్త్వాత్ సర్వాపకతావచ్ఛేదకత్వమితి వాచ్యం భేదప్రతియోగ...